

دیدار وزیر امور خارجه، سفیران و مسئولان نمایندگیهای ایران در خارج از کشور - 22 مرداد/ 1393

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی صبح امروز (چهارشنبه) در دیدار وزیر امور خارجه، سفیران و مسئولان نمایندگیهای ایران در خارج از کشور، دستگاه دیپلماسی کشور را مدافعان خط مقدم دفاع از اهداف، منافع ملی و سرمایه ملی ایرانیان خواندند و ضمن تبیین ویژگی های دیپلماسی ایرانی و ضرورت دیپلماسی فعال و هوشمند در دوران بسیار مهم گذر به نظم جدید جهانی سخنان مهمی را در بی فایده بودن تعامل با امریکا بیان کردند.

ایشان در تبیین اهمیت کار دیپلماسی افزودند: یک دیپلماسی هوشمندانه و فعال می تواند دستاوردهای بسیار مهم سیاسی، اقتصادی، انسانی و اجتماعی به همراه بیاورد که با هیچ حرکتی از جمله جنگهای پرهزینه و پرخطر نیز حاصل نمی شود و این واقعیت نشان دهنده وزن و جایگاه دستگاه دیپلماسی در مجموعه مدیریت یک کشور است. حضرت آیت الله خامنه ای رویدادهای چندین سال اخیر در منطقه را نشان دهنده واقعیت یاد شده خواندند و خاطرنشان کردند: قدرتهایی تلاش کردند با زور و اسلحه منافع خود را تأمین کنند که ناکام ماندند اما کسانی با ظرافت، هوشمندی و تحرک، توانستند منافع خود را بخوبی تأمین کنند.

رهبر انقلاب، وزارت خارجه را ارتش منظم دیپلماسی کشور خواندند و افزودند: در مسئله سیاست خارجی، دستگاههای دیگری هم مؤثرند اما وزارت خارجه به عنوان یک سازمان موظف و ارتش منظم، مسئولیت اصلی را بر عهده دارد. ایشان در تشریح شروط و لوازم یک دیپلماسی موفق، بر ضرورت تعیین دقیق و صریح هدفها تأکید کردند و افزودند: برخی اهداف آرمانهای بزرگ و ملی هستند، برخی راهبردی و منطقه ای به شمار می روند و بعضی دیگر مقطعی و موضعی هستند که این اهداف در همه سطوح باید دقیقاً مشخص باشد تا همه ی عناصر فعال در دیپلماسی در ستاد و صف، وظایف خود را بخوبی بدانند.

حضرت آیت الله خامنه ای «سازماندهی مناسب» را شرط دوم دیپلماسی موفق برشمردند و افزودند: این سازماندهی باید با نگاه به اهداف و با توجه به قابلیتها انجام شود.

رهبر انقلاب برخورداری از عناصر با صلاحیت را شرط دیگر یک دیپلماسی موفق دانستند.

ایشان در تبیین مفهوم «صلاحیت های دیپلماتیک»، عناصری همچون «هوش و مهارت دیپلماتیک»، «انعطاف در جای لازم»، «نفوذ ناپذیری در مواقع ضروری»، و «پایبندی صادقانه و عمیق به اهداف» را مورد اشاره قرار دادند. رهبر انقلاب در تبیین هوش دیپلماتیک افزودند: این ویژگی انسان را قادر می سازد اهداف و حرکات طرفهای مقابل را در مذاکرات و تعاملات پیش بینی کند و حرکات خود را با توجه به آنها، برنامه ریزی و عملیاتی سازد. حضرت آیت الله خامنه ای «مهارت دیپلماتیک» را استفاده به موقع و به جا از انعطاف و اقتدار معنا کردند و افزودند: معنای دیگر این ویژگی نرمش قهرمانانه است که صلح امام حسن مجتبی (ع) پرشکوه ترین نمونه تاریخی آن به شمار می رود.

ایشان افزودند: نرمش قهرمانانه برخلاف برخی تفاسیر، معنای واضحی دارد که نمونه ی آن در مسابقه کشتی نمایان است در این مسابقه که هدف آن شکست دادن حریف است اگر کسی قدرت داشته باشد اما انعطاف لازم را در جای خود بکار نگیرد قطعاً شکست می خورد اما اگر انعطاف و قدرت را به موقع مورد استفاده قرار دهد پشت حریف را بخاک می نشاند.

رهبر انقلاب همچنین در بیان «پایبندی عمیق و صادقانه به آرمانها و اهداف» خاطرنشان کردند: اگر کسی بدون ایمان و باور عمیق به اهداف، در عرصه دیپلماسی فعال باشد قطعاً نمی تواند موفق شود.

حضرت آیت الله خامنه ای با تشبیه عرصه دیپلماسی به میدان جنگ افزودند: واقعیت این است که میدان دیپلماسی عرصه پنجه انداختن است و اگر کسی بدون اعتقاد راسخ به هدف، به این کار اقدام کند یا در همان موقعیت و یا در نهایت شکست خواهد خورد.

تحرك فراوان و بی وقفه شرط دیگری بود که رهبر انقلاب در تشریح لوازم دیپلماسی موفق به آن پرداختند. ایشان افزودند: تحرك بالا لازمه لاینفک دیپلماسی است و باید مورد توجه جدی قرار داشته باشد.

حضرت آیت الله خامنه ای در ادامه سخنانشان در جمع وزیر خارجه و فعالان عرصه دیپلماسی کشور، دوران فعلی را دوران گذر به یک نظم جدید جهانی ارزیابی و خاطرنشان کردند: در کنار بازیگران سنتی، بازیگران جدیدی در آسیا، آفریقا و امریکای لاتین وارد عرصه شده اند و در تلاشند جایگاه خود را در نظم جدید پیش رو، تثبیت کنند.

رهبر انقلاب تأکید کردند: در این دوران، دیپلماسی قوی و کارآمد اهمیت مضاعفی می یابد و به همین علت، امروز کار وزارت خارجه از گذشته حساس تر است.

ایشان افزودند: اگر در مقطع فعلی دستگاه دیپلماسی بتواند حضور فعال، هوشمندانه و مقتدرانه داشته باشد، جایگاه و استحکام جمهوری اسلامی در چندین ده سال آینده و در نظم جدید جهانی به عنوان جایگاهی برجسته تثبیت می شود و گرنه، در جهان پیش رو، از موقعیت لازم برخوردار نخواهیم بود.

«شکار فرصتها و استفاده صحیح از آنها»، نکته دیگری بود که رهبر انقلاب به مسئولان دیپلماسی کشور خاطرنشان کردند.

ایشان افزودند: تحولات منطقه ای و جهانی، بسیار سریع است و باید بطور آنی، آنها را رصد کرد و با تحرك بالا، هر حادثه و رویدادی را بلافاصله تحلیل کرد و با درک نسبت آن با اهداف و آرمانها، موضع خود را در قبال آن مشخص نمود.

سخنان رهبر انقلاب در جمع مسئولان دستگاه دیپلماسی با تمرکز بر اهداف و سیاستهای کلانی ادامه یافت که باید بطور دائم مد نظر مسئولان سیاست خارجی باشد.

ایشان در همین زمینه، «به کرسی نشاندن منطق جمهوری اسلامی» یعنی مردمسالاری دینی را هدفی بزرگ برشمردند و تأکید کردند: در این مسئله بدون انفعال وارد شوید چرا که این هدف بخصوص در منطقه اسلامی، کاملاً قابل تحقق است.

رهبر انقلاب برجسته کردن ویژگی ها و ممیزات دیپلماسی ایرانی در جهان را از دیگر اهداف مهم دست اندرکاران سیاست خارجی برشمردند.

ایشان افزودند: پایبندی به موازین شرع در رفتارهای فردی و اجتماعی و در محافل دیپلماتیک، و نترسیدن از هیبت و تشر قدرتهای بزرگ از جمله امریکا، ویژگی خاص دیپلماسی ایرانی است و باید مورد توجه جدی باشد.

رهبر انقلاب خاطرنشان کردند: نهراسیدن از قدرتهای سلطه گر، بعد از انقلاب، به خصوصیت بارز سیاست خارجی جمهوری اسلامی تبدیل شده که این ویژگی هم در دل ملتها جاذبه ایجاد کرده و هم سیاستمداران دنیا را چه بگویند و چه پنهان کنند به تعظیم و تجلیل وا داشته است.

حضرت آیت الله خامنه ای، «دفاع صریح، قاطع و واقعی از مظلوم» را از دیگر ویژگی های دیپلماسی ایرانی معرفی کردند و افزودند: این خصوصیت در تمام سالهای بعد از انقلاب، در دفاع از ملت و مبارزین فلسطینی و لبنانی و موارد مشابه دیگر، جلوه داشته است.

رهبر انقلاب، «مخالفت جدی با نظام سلطه» را از خصوصیات آشکار سیاست خارجی جمهوری اسلامی برشمردند و افزودند: مسئولان ما با شهامت و بدون رودربایستی با حضور سلطه گران و بویژه امریکا در هر جای جهان، مقتدرانه مخالفت کرده و می کنند.

حضرت آیت الله خامنه ای «تأمین منافع ملی» را از اهداف مشترک همه دستگاههای دیپلماسی جهان خواندند و افزودند: در دیپلماسی ایرانی، علاوه بر تلاش برای تأمین منافع ملی، «حفظ سرمایه ملی»، بسیار مهم است، چرا که اگر سرمایه ملی از دست برود دستگاه دیپلماسی بدون پشتوانه می شود و منافع ملی نیز قابل تأمین نخواهد بود.

رهبر انقلاب «هویت ملی، اسلامی، انقلابی و تاریخی» را سرمایه ملی ایرانیان خواندند و خاطرنشان کردند: استقلال برآمده از انقلاب اسلامی، دین، ملت مؤمن، جوانان انقلابی، سخن قاطع در مقابل زیاده خواهان، دانشمندان، نخبگان و فعالیتهای علمی از جمله عناصر سرمایه ملی هستند که باید در عرصه دیپلماسی حفظ شوند تا منافع ملی هم

تأمین شود.

حضرت آیت الله خامنه ای بخش پایانی سخنانشان را در این دیدار به موضوع تعامل با جهان اختصاص دادند. ایشان با تأیید سخنان دو روز قبل رئیس جمهور در جمع سفیران و کارداران در خصوص تعامل با همه دنیا افزودند: در این میان دو استثنا وجود دارد رژیم صهیونیستی و آمریکا.

حضرت آیت الله خامنه ای با بیان چند دلیل و استدلال درباره نفی تعامل با آمریکا تأکید کردند: رابطه با آمریکا و مذاکره با این کشور به جز در موارد خاصی برای جمهوری اسلامی نه تنها هیچ نفعی ندارد بلکه ضرر هم دارد و کدام عاقلی است که دنبال کار بی منفعت برود؟!

ایشان افزودند: عده ای اینجور وانمود می کردند که اگر با امریکایی ها دور میز مذاکره بنشینیم بسیاری از مشکلات حل می شود، البته ما می دانستیم اینجور نیست اما قضایای یک سال اخیر برای چندمین بار این واقعیت را اثبات کرد.

رهبر انقلاب خاطرنشان کردند: در گذشته میان مسئولان ما و مسئولان آمریکا هیچ ارتباطی نبود اما در یک سال اخیر بخاطر مسائل حساس هسته ای و تجربه ای که مطرح شد انجام بشود، بنا شد مسئولان تا سطح وزارت خارجه تماسها، نشستها و مذاکراتی داشته باشند اما از این ارتباطات نه تنها فایده ای عاید نشد بلکه لحن امریکایی ها تندتر و اهانت آمیزتر شد و توقعات طلبکارانه بیشتری را در جلسات مذاکرات و در تریبونهای عمومی بیان کردند. رهبر انقلاب افزودند: البته مسئولان ما در نشستها در جواب طلبکاری آنها، جوابهای قوی تر و گاهی گزنده تر دادند، اما در مجموع معلوم شد مذاکره برخلاف تصورات برخی ها، به هیچ چیز کمک نمی کند.

رهبر انقلاب در همین زمینه، افزایش تحریم ها را مورد اشاره قرار دادند و گفتند: امریکایی ها نه تنها دشمنی ها را کم نکردند بلکه تحریم ها را هم افزایش دادند! البته می گویند این تحریم ها، جدید نیست اما در واقع جدید است و مذاکره در زمینه ی تحریم هم، فایده ای نداشته است.

ایشان افزودند: البته در زمینه ادامه مذاکرات هسته ای، منع نمی کنیم و کاری که دکتر ظریف و دوستانشان شروع کردند و تا امروز هم خوب پیش رفتند دنبال می شود اما این، یک تجربه ذیقیمت دیگر برای همه بود که متوجه شویم نشست و برخاست و حرف زدن با امریکایی ها، مطلقاً تأثیری در کم کردن دشمنی آنها ندارد و بدون فایده است.

رهبر انقلاب در تبیین ضررهای ناشی از مذاکره با امریکایی ها افزودند: این کار ما را در افکار عمومی ملتها و دولتها به تذبذب متهم می کند و غربی ها با تبلیغات عظیم خودشان، جمهوری اسلامی را دچار انفعال و دوگانگی جلوه می دهند.

ایشان همچنین ضرر دیگر نشست و برخاست با آمریکا را ایجاد زمینه برای طرح توقعات جدید از سوی آنها دانستند. رهبر انقلاب در جمع بندی این بخش از سخنانشان، تعامل با رژیم صهیونیستی را موضوعاً منتفی خواندند و درباره امریکایی ها هم گفتند: تا وقتی وضع کنونی یعنی دشمنی آمریکا و اظهارات خصمانه دولت و کنگره آمریکا درباره ایران ادامه دارد تعامل با آنها نیز هیچ وجهی ندارد.

رهبر انقلاب به افزایش نفرت ملتها از آمریکا بخاطر هم دستی با جنایات صهیونیستها در غزه اشاره کردند و افزودند: هیچ کس در دنیا نیست که امریکایی ها را از مشارکت با جنایات و نسل کشی رژیم «غاصب، گرگ صفت، قاتل،

کافر و ظالم صهیونیست» در غزه مبرا بداند، بنابراین امریکایی ها اکنون در موضع ضعف بیشتری قرار دارند.

رهبر انقلاب در اشاره به اوضاع این روزهای مردم مظلوم غزه تأکید کردند: منطق فلسطینی ها در قضیه آتش بس درست است. آنها می گویند قبول آتش بس به معنای این است که رژیم خونخوار و درنده صهیونیست هر فاجعه ای خواست بیافریند و بعد بدون هیچ تاوانی، اوضاع به روزهای مردم مظلوم غزه تأکید کردند: منطق فلسطینی ها در قضیه آتش بس درست است. آنها می گویند قبول آتش بس به معنای این است که رژیم خونخوار و درنده صهیونیست هر فاجعه ای خواست بیافریند و بعد بدون هیچ تاوانی، اوضاع به روزهای مردم مظلوم غزه تأکید کردند: منطق فلسطینی ها در قضیه آتش بس درست است.

حضرت آیت الله خامنه ای افزودند: همانگونه که فلسطینی ها می گویند، برای این همه جنایت، باید تاوانی وجود داشته باشد که پایان محاصره غزه است و هیچ انسان منصفی نمی تواند این خواسته بر حق را نفی کند.

حضرت آیت الله خامنه ای در پایان سخنانشان درباره اوضاع عراق هم گفتند: انشاءالله با تعیین نخست وزیر جدید

عراق، گره کارها باز و دولت تشکیل می شود تا بتواند کار کند و به کسانی که قصد فتنه در عراق داشته و دارند درس خوبی بدهد.

ایشان همچنین با آرزوی توفیق برای مسئولان و فعالان دستگاه دیپلماسی افزودند: بطور دائم از خداوند متعال برای وزیر خارجه عزیز و همکارانشان طلب توفیق می کنم.

پیش از سخنان رهبر انقلاب، دکتر محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه کشورمان با بیان گزارشی از همایش سفرا و روسای نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور، هدف از برگزاری این همایش را تبادل نظر و همفکری، تنظیم سیاست خارجی بر اساس اسناد بالادستی، و بهره جویی از رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اعلام کرد.

وی با قدردانی از حمایت های رهبر معظم انقلاب اسلامی، مقطع کنونی را پیچ ویژه تاریخی خواند و گفت: سیال بودن صحنه ی بین الملل، متکثر شدن منابع قدرت و امکان تاثیرگذاری بازیگران جدید از جمله ویژگی های کنونی جهان و منطقه است.

آقای ظریف، وظیفه دستگاه سیاست خارجی را استفاده از فرصت های استثنایی پیش آمده در داخل و خارج توصیف و تاکید کرد: قدرت معنایی جمهوری اسلامی در حال حاضر بر اساس گفتمان امام و رهبری، مردم سالاری دینی و آرمانگرایی واقع بینانه، ایران را به ثبات داخلی رسانده و با تبدیل جمهوری اسلامی به قدرت منطقه ای، از سرمایه مقاومت و گسترش اسلام خواهی در منطقه بهره مند کرده است.

وی با اشاره به وظیفه وزارت امور خارجه به عنوان دیده بان نظام، خاطرنشان کرد: ما مصمم هستیم سیاست خارجی طراحی شده از سوی رهبر معظم انقلاب را به بهترین وجه اجرا کنیم و در اجرای آن، به قدرت لایزال و برتر الهی اعتماد داریم، و هیچ قدرتی را ابرقدرت نمی دانیم.

آقای ظریف همچنین گفت: به قدرت ملی و توان کارشناسی خود باور داریم و بر اساس این باور در مقابل قدرتهای ظاهری مغلوب نخواهیم شد.